SLUGA BOŽJI
IVAN MERZ

KATOLIČKA VJERA JE MOJE ŽIVOTNO ZVANJE.
Ivan Merz

ZAGREB SVIBANJ 1989. G.
Broj 1–2

List izdaje Postulatura za beatifikaciju Sluge Božjega Ivana Merza,
41000 Zagreb, Katpol 28, telefon: 276-744
Urednik: Vito Cipriš, Zagreb, Kaptol 28
Za list odgovara Vito Cipriš, aktor kauze, Kaptol 28

DEVETNICA IVANU MERZU

Sv. Euharistija i pobožnost Blaženoj Djevici Mariji bili su dru Ivanu Merzu neiscrpivi izvori na kojima je hranio svoj život vjere. Preporuča se stoga za vrijeme devetnice barem jedanputa primiti sv. Pričest uz prethodnu sv. ispovijed. Poželjno bi bilo svaki dan izmoliti i jednu desetku krunice. Zatim neka se izmoli ova molitva:

Svemogući vječni Bože, u Ivanu Merzu dao si nam divan primjer vjere i ljubavi prema Kristu i Crkvi. U svom kratkom životu Ivan je uz pomoć Tvoje milosti postigao mnoge vrline i potaknuo nas da nasljedujemo njegovu predanost u Tvoju svetu volju, strpljivost u podnašanju križeva svakodnevnog života te njegovu nesebičnu ljubav prema bližnjemu. Njegov neumorni rad za proširenje Kristova Kraljevstva u dušama mladih mnoge je priveo Tebi koji jedini daješ čovjeku pravi smisao života. Uvjereni da Ti je Ivan svojim svetim životom omilio, molimo Te da ga se udostojiš proslaviti čašću oltara kako bi njegov primjer pomogao ljudima na putovanju prema nebeskoj domovini. Udijeli nam milost da nasljedujemo čvrstoću njegove vjere, nesebičnost njegove ljubavi te apostolsku revnost, da se tako približimo idealu kršćanske savršenosti koji nam je on svojim životom pokazao. Njegovim zagovorom udijeli mi posebnu milost za koju te sada molim... ako je to na korist mojoj duši a Tebi na slavu. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen!

Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Milosti postignute zagovorom Sluge Božjega Ivana Merza neka se jave na adresu: Postulatura Ivana Merza

Tisak: Offset PAŽIN TIHOMIR, Zagreb
3000 primjera
List oprošten od poreza rješenjem Rep. Komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SRH Zagreb

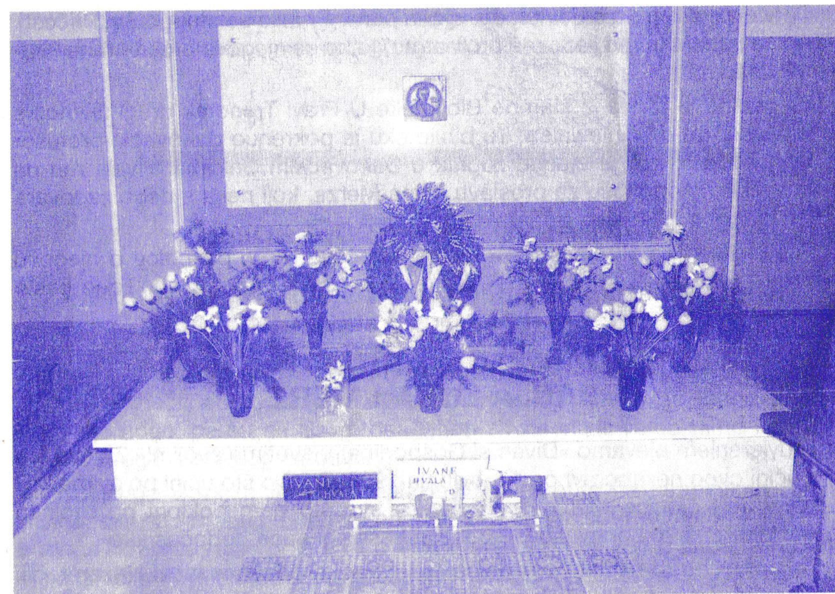

ŠEZDESETA OBLJETNICA MERČEVE SMRTI

Ivan Merz je umro 10. svibnja 1928. g. u Zagrebu od teške i neizlječive bolesti. Bio je siguran u svoju smrt. Tješio ga i bodrio u tim teškim momentima o. Vrbanek iz Družbe Isusove. On ga vodio i brinuo se o njegovoj duhovnoj formaciji, koja je veoma intenzivno počela pod vodstvom jednoga redovnika iz Sulpicijanskoga reda. Sa njime ga upoznao njegov zemljak iz Sarajeva, koji je zajedno sa Merzom studirao na Sorboni, dr. Đuro Gračanin, naš profesor apologetike i retorike. On je pokrenuo divnu duhovnu knjižnicu »Vrelo života«, koja već i sada izlazi u Sarajevu više godina sa lijepim sadržajem. Dr. Gračanin je napisao i knjižicu: »Moja sjećanja na Dra Ivana Merza«.

Toga nadnevka se dogodilo ono što je Merz dao napisati na svom spomeniku na Mirogoju: »Mihi vivere Ckristus et mori lucrum«. Krist mi je život, a smrt dobitak. Ova posljednja tvrdnja meni je bila uvijek čudna, kad sam bio mlađi. Kako mladi čovjek može tvrditi, da mu je smrt dobitak. To je znak velikoga duha Merčeva, koji je više živio na drugom svijetu negoli na ovom. Vječno je bio u meditaciji i molitvi sjedinjen sa Gospodinom. Stoga, nije bio nepripravan na taj presudan čas. Reče mu Gospod: »Dođi Slugo dobri i vjerni...«.

Godine 1988. htjeli smo proslaviti 60. obljetnicu njegove smrti. Oko te pro-

Grob Ivana Merza u bazilici Srca Isusova u Zagrebu

slave zbratimiše se i Banja Luka i Zagreb. Tamo se rodio, a ovdje blaženo umro. Divna veza po jednom svecu.

Sestra Kazimira Živičnjak napisala je prelijepu melodramu o Merzu koju su Banjalučani izveli u Zagrebu u sjemeništu na Šalati u nedjelju poslije 10. svibnja. Predvodio ih je njihov poletni i zauzetan mladi biskup, koji je i sveuč. profesor u Sarajevu, dr. Franjo Komarica. S. Anita iz Nazareta u Banjaluci izvježbala izvrsno pjevanje Zbora banjalučke katedrale. Priključio se i veliki dječji zbor župe sv. Petra iz Zagreba koji je uvježbala s. Damjana. Sav aranžman i prijam Banjalučana preuzela je s. Cecilija iz Tuškanca, zamjenica č. Majke s. Klanjateljica. Prije podne su u bazilici Srca Isusova pjevali pjevači iz Banjaluke sv. misu, koju je predvodio biskup dr. Komarica, koji se zanosnim riječima obratio sabranim štovateljima Ivanom, a poslije mise pošao na Merčev grob u istoj crkvi, gdje je tiho i ponizno molio svoga Banjalučanina Ivana – vjerujem – za svu katoličku Hrvatsku, ali posebice za svoju Banjalučku biskupiju i njenog biskupa msgr. Alfreda Pichlera.

Banjalučane u Crkvi i na Šalati je pozdravio u ime Zagreba Aktor Kauze. Kod sv. mise je propovijedao dr. Stanko Vitković, prebendar iz Zagreba. Na sâm dan je prevodio misu msgr. Ivo Došlin, kanonik i rektor sjemeništa na Kaptolu, a izrekao izvrsnu propovijed o Merzu, koji je inaugurirao Vatikanski Koncil, sveučilišni prof. dr. Josip Kribl.

Crkva je svaki puta u Palmotićevoj bila puna. Primilo se mnogo Sv. Pričesti. Ivan je sa neba sigurno radosno promatrao, kako se njegova braća hrane Kruhom života.

Te godine je izašla iz štampe Biblioteke U Pravi Trenutak drugi životopis Ivana Merza od dr. Kniewalda. Tu biblioteku je pokrenuo đakovački profesor dr. Ivan Zirdum, koji je ujedno župnik u Đakovačkim Selcima. Hvala mu na ovom velikom doprinosu za proslavu Ivana Merza, koji neka s neba zagovara uspjeh njegova tiskovnog apostolata.

Postulatura je pokrenula biblioteku o Merčevu radu, posebice o njegovu dnevniku. Biblioteka se zove ŽEA (Žrtva, Euharistija i Apostolat). To je geslo života i rada Ivana Merza.

BANJA LUKA I MERZ

S uvjerenjem pjevamo »Divan si Gospodine, u svetima svojim!« Za sve što nam učini ovog nezaboravnog 15. svibnja 1988. Za sve što učini po svima koji su odigravali dionice Merčeva života. Za sve što nam pokloni po brojnim dobročiniteljima koji prihvatiše i ugostiše naše »glumce hodočasnike«.

Za napor i trud sestara zajednice Tuškanac, a posebno Novi Nazaret, čiji doprinos bi dijelom očit, dijelom skrovit i ne razglašen. Ali na osobit način svi smo zahvalni Gospodinu što je baš Vama, Prečasni Gospodine, dao toliko neumornog žara da se ovo sve lijepo ostvari i u Bazilici i na Šalati. Hvala što niste klonuli pred nerazumijevanjem drugih, hvala što ste po svom uloženom trudu digli moral cijele grupe izvođača i hodočasnike. Ta dobra vijest imat će odjeka i mnogo dalje, kamo god dođu i kad god se sjete. Oni su osjetili dobrotu i ljubav srca naše Crkve-Zagreba, a to je za Bosnu, posebno vjernike Banja Luke od velike važnosti. Kad zbrajamo svote izdataka suma se diže visoko, ali znamo, da ste to uložili u visoko kamatne banke vječnosti. Vjerujemo, da je to dio zemaljskog doprinosa koji se vidi, da bi Kraljevstvo Kristovo bilo prisutno i djelotvorno u dušama mnogih, u srcima naših mladih pokoljenja.

Vrlo mnogo žrtve uložili su naši mladi prelazeći iz jedne ruke u drugu, da bi konačno došlo do postavljanja pojedinosti onako kako se izvelo. Nedotjeranosti, manju kvalitetu ili nedorečenosti pojedinih scena uklapamo u Gospodinove planove. Samo neka se On proslavi u našim uspjesima i neuspjesima. Vraćali smo se kućama dubokim uvjerenjem da sve ipak bi djelo Božje i Ivanovo i zato čudo u očima našim. Raspjevanost mladih u oba pravca zadivila je šofera koji izjavi: »Još nisam znao da ima ovako dobre **raje** koja govori, a ne psuje, pjeva a ne vrijeđa osjećaje, koja od najstarijih do onih najmlađih ovako zanosno živi ovaj život«.

Zaista smo za sve zahvalne osobito mi voditeljice ovoga: s. Cecilija, s. Anita i ja s. Kazimira Vama za dobrotu i velikodušnost. Neka ovaj dan bude Vama pred Gospodinom velika nagrada. Omogućili ste proslaviti svetog našeg zemljaka i Građanina pred tako mnogo vjernika i štovatelj Ivana Merza.

s. Kazimira i s. Antika

Sluga Božji – dr. Ivan Merz

Prigodna propovijed 10. V 1988. (obljetnica smrti)

Dr. Josip Kribl, sveuč. profesor

Sluga U svetom pismu dosta često susrećemo riječ »sluga«. To je moglo značiti odrpanac i nevaljalac. Čovjek koji nije stekao snage da stane na svoje noge, pa su ga zbog toga vihori života vitlali vamo-tamo i ostao je čovjek svega nestalnog i labavog.

No sluga Božji, a taj naziv nalazimo često puta na stranicama Svetog pisma, sve od Abrahama i svih patrijarha, sve od Mojsija i svih proroka, čestitih sudaca i kraljeva i svih pojedinaca niskog, malog roda, koji je pripadao niskom sloju Izraela, ali je bio povezan s Bogom, Jahveom nebesa; svi su oni bili sluge Božje. Njima je Bog predavao svoju misao o Izabranom, Božjem narodu i njima je povjeravao zadatke, čak i tajne svog providnosnog, božanskog gledanja.

Naziv sluga Božji ima uzvišeno značenje, koje se najbolje kristali u Božjem Sinu – Isusu Kristu.

Merz Kad čitamo na Merčevom grobu – sluga Božji, onda to samo znači da se svetopisamki izražaj Božjeg sluge prelio u njegov život kao što se život Boga Oca prelio u Isusa Krista, iako ne istom mjerom.

Sluga Božji – Ivan Merz opovrgava krivo mišljenje da Bog poziva za svoje sluge, za svoje svece redovnike i redovnice, svećenike i biskupe. Ne, on poziva jednako i svjetovnjake ili laike.

Dekret Najsuvremeniji dokumenat Crkve o tome je dekret: Apostolicam actuositatem. Dekret o apostolatu svjetovnjaka II Vatikanskog koncila. A on nam veli: Ne smije izostati apostolska djelatnost laika u Božjem narodu, jer svi smo pozvani na evandjeosku misao: »Idite po svem svijetu, naučavajte sve narode...( ).

Ovaj Dekret II Vat. sabora nema u sebi ništa posebna nova što već o tom predmetu nisu spominjali drugi dokumenti. (Leon XIII) To su stare misli uvijek novog Evandjelja. U taj sadržaj ulazi mladi Ivan Merz pod utjecajem našeg velikog intelektualca-katolika, profesora Marakovića, tako da će napisati u svom dnevniku 30. VIII 1914.

Maraković (Izgradnja) Ja sam čovjek kao i drugi sa svim svojim nedostacima i manjkavostima. U mom životu »napasti navale užasno, no molitva me drži.« U svetinji nad svetinjama – citirajući usput i Rabindranatha Tagore-a – u mom srcu je nepokolebiva vjera. Čistoća te vjere pomogla mu je iskočiti iz Vojne akademije u Bečkom Novom Mjestu koju je doživljavao kao središte za poniženje čovjeka. Takav je vojnički život, a mogao bi biti drugačiji.

Nedavno iza toga položio je zavjet sv. čistoće (12. XII 1915). Mladi student prava i filozofije sve je dublje upoznavao svoju izgradnju. Ni bečke ulice ni sastajališta kolega i kolegica u Beču pa ni kasnije teški ratno-vojnički život nije ga udaljavao od ideala Evandjelja. Baš naprotiv: sve ga to pripravlja za duhovnost laika, koja će ga dovesti do svetosti, do intimnog sjedinjenja s Kristom.

Tako je Ivan anticipirao ono što Dekret o odgoju laika II Vat. koncila piše na svojim stranicama, što piše o pozivu laika na vlastitu izgradnju.

Djelovanje Iza proživljenih ratnih strahota i završenog studija u Zagrebu je bilo poznato ime katoličkog intelektualca Ivana Merca koji svetački živi. Profesorica Stanković, koja ga nije osobno poznavala, vidjevši ga prvi puta kako pobožno moli, prati svetu misu i kako prima svetu pričest – sve to u ovoj bazilici – zaključuje: To mora biti taj mladi, sveti intelektualac.

Ciljevi Usavršavati vremeniti red evandjeoskim duhom, duhom Evandjelja poziv je svakog kršćanina i na to su u svojim okolnostima pozvani svjetovnjaci. Dekret citira riječi Učitelja, Isusa Krista: »Vaše svijetlo neka tako

svijetli pred ljudima da vide vaša dobra djela ljubavi i slave vašeg Oca nebeskog (Mt, 3 16). U vrijeme moralnog i vjerskog raspada pjesnik Ivanova vremena ovako je to opisao:

U naše dane, u vremena tupa
Po svijetu vojska svih rugoba stupa.
Vrline dršću, bježe sveti zvuci
K'o lanad mlada kada viju vuci. (M. Pavelić)

Kako je doživio Ivan? Onako kako to Crkva traži. A on je znao da Crkva traži i poziva laike da svojim duhom, talentom, naobrazbom, znanjem i ponajviše praktičnim životom djeluju tako da u cjelokupnom životu Krist bude prvi. Tako će vremeniti red biti obnovljen Kristom Gospodinom. Karitativna djelatnost koja će zaustaviti mnogu suzu i utješiti mnogo nevoljnika treba se susresti u duhu, u kreposti ljubavi s onima koji to trebaju.

Ivan, da bi to mogao činiti, najprije sebe izgrađuje: duhovno, evandjeoski živjeti u milosti. Razmatra o božanskim stvarima, s njima i u njima mu valja i živjeti. Razmatrao je svaki dan 3/4 sata. To je vrijeme kada je uranjao u Boga poput srednjovjekovnih mistika. Bio je odan Gospi i svecima. A sasvim nas je kao studente iznenadilo, kad smo od jednog profesora saznali da se Ivan skidanjem svoga šešira na prostoru između Akademije i Umjetničkog paviljona klanjao Euharistijskom Spasitelju, u ovoj bazilici Sveta liturgija i duhovni život samozataje jačao je Ivana i prožimao svu njegovu duhovnost, kojom je nastojao naravni red stvari staviti u evandjeoske poglede i sadržaje. Razvoj Ivanovog duhovnog života vodio ga je u uronjenost u Bogu. Time se je Ivan pripravljao na već prije obavljeni poziv Crkve: naravni red treba evandjeoski preobraziti.

To će se kod Ivana pokazati u specifičko kršćanskoj, evandjeoskoj kreposti – Ljubavi: »Meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće.« (Mt 25,40)). »Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi upoznati da ste moji učenici« (Iv 13,35). Zato će životopisac zabilježiti Ivanove riječi-»Moje je zvanje ljubiti Boga i služiti mu...« A u duhovnim borbama za vjernost crkvenoj hijerarhiji je zapisao: »On je do skrajnosti štedio protivnika, njegov dobar glas pa i uz cijenu osobnih žrtava.«

Područje apostolata Apostolsko djelovanje, veli dekret, temeljen je na kraljevsko-svećeničkoj službi, svjedočkoj i proročkoj pa su laici pozvani da obiteljima, pojedincima, omladini, u različitim socijalnim sredinama, u narodnim i međunarodnim sredinama pozvani na apostolsko djelovanje. Poput prof. dra Drage Čepulića mnogi od Ivanovih prijatelja je mogao zapisati: Čovjek apostolske duše, Ivan Merz je doista bio apostol moga života! Ili onaj drugi: Kada sam se sastao s Ivanom Merzom, tada sam postao bolji i kreposniji (str. 274).

Tako su o svojim susretima s Merzom bilježili mnogi prijatelji i znanci.

Kad je profesorica Marica Stanković bila na hodočašću Orlica u Rimu, tamo je bio i Merz. Pošli su zajedno u centralu Katoličkih akademičarki. Tamo ih je dočekala neobično fina i uglađena, duhovno zrela i božanski prožeta, euharistijskim Kristom hranjena akademičarka. Sve im je protumačila. Merz je na koncu zaključio: Ovakve duše, ovakovi bijeli cvjetovi, rastu samo u zrelom katolicizmu, koji odgaja duše bogatim sadržajem vječne ljepote (str. 275). Tako je gledao Merz i tako je htio sebe i druge izgrađivati.

Načini apostolata S obzirom na različite načine apostolata: **pojedinačni** u kojem treba čovjeku pokazati zbilju Boga koji se žrtvuje za čovjeka, ali koji poštuje javni kult i molitvu, pokoru, red i napore života – bilo da se radi o običnom čovjeku ili intelektualcu – osnovno je za čovjeka koji se ucijepio u Krista. **Udruženi** apostolat u svim svojim oblicima, koji u vidu Katoličke akcije naviještaju cilj Crkve: spasenje za vječnost, organiziranost rada u povezanosti s hijerarhijom, u jedinstvu Crkve za Božje Evanđelje – na tom području se pronalaze junaci prožeti svetošću.

Ivan se u tom smislu pronašao u Katoličkoj akciji i iza svih teškoća toga doba burnog katoličkog života kod nas za njega ostaje sadržaj: Osobno dubok vjerski i pobožni život. Socijalno djelovanje prema nacrtu Pia XI, karitativna djelatnost.

Pokazao je da je u svemu bio crkveni čovjek: kao laik, svjetovnjak sluša vodstvo Crkve i nastojao je da svi svjetovnjaci budu u apostolatu biskupa i svećenika. Sve prema dokumentima Crkve pa i sam politički život, koji se ne smije protiviti načelima katoličke vjere i ćudoređa.

Red koji treba obdržavati Red koji treba obdržavati: Valjan odnos s hijerarhijom, sveti kler koji će laike odgajati za apostolat tako da mogu sudjelovati u planu Crkve za spasavanje duša. Uzajamna suradnja svećenika i laika na području biskupija, na narodnom i međunarodnom području pa čak i suradnja s kršćanima i nekršćanima, drugim riječima na opće ljudskom gledanju, koje se uključuje u božanski plan.

Kroz deset godina Merčeva života u Katoličkoj akciji, kojoj je Merz bio duša; on je znao trpjeti, žrtvovati se, doživljavati kriva poniženja, a samo zato, jer je bio dosljedan crkveni čovjek i jer je sve to kod njega dobivalo evanđeoski i božanski smisao i sadržaj. Djelovao je s ljubavlju i zato se je mogao održati na visini Evanđelja, čiji je sadržaj pjesnik sažeo rječima:

Po ljubavi ne po ćudi
Boga zakone mijenja svoje.
Pred ljubavlju svi zakoni
Stoje k'o da ne postoje! (Velimirović)

Iz ljubavi Evanđelja Merz je mijenjao svoju narav i preobražavao sve svoje naravno u božanski smisao života. Zato pred nama stoji lik Merza – svetog

katoličkog intelektualca, koji je žrtvom, Euharistijom i apostolatom preobražavao svoje prijatelje i znance u Božje ljude.

Merz je imao duboko uvjerenje da ga upravo zbog toga mnogi krivo gledaju, preziru, a možda i mrze. U tim je časovima proživljavao smisao riječi pjesnika:

Zato svijet vas mrzi,
jer od svijeta niste.
Svijet i na me mrzi,
kako da vas voli,
Omrznutog Krista
Vi ste apostoli! (Velimirović)

Ivan kao gimnazijalac

To je Merz i te kako dobro spoznavao i osjećao. Njegova poruka za danas bila bi: crkveni ljudi ne smiju necrkveno. No nije se ni to promijenilo da crkveni dokumenat traži formiranje laika-svjetovnjaka onako kako je to Merz činio i djelovao!

Pred takvim likom sluge Božjega, Božjeg sveca moramo ostati u životnoj meditaciji i nasljedovanju, a osobito se to odnosi na naše crkvene poglavare – i provincijale i biskupe.

A ti, Ivane, slugo Božji pomozi nam da mognemo ići u svom životu što sličniji tebi!

Molba upućena svim Biskupijskim Ordinarijatima za širenje kulta S. B. Ivana Merza.

Postulatura za proglašenje blaženim Sluge Božjeg Ivana Merza
41000 Zagreb, Kaptol 28
Broj prot. 12/89
Zagreb, dne 2. travnja 1989. g.

Prečasnom
(Nad)biskupskom Ordinarijatu

Molba

1. Aktor kauze S. B. Ivana Merza moli i predlaže, da preuzv. GG. Biskupi na svojoj konferenciji u Zagrebu (u eventualijama) bi izvoljeli raspravljati o Kauzi Ivana Merza i širenju kulta njegova u našoj domovini.

2. Da bi se u svakoj (nad)biskupiji našao jedan svećenik, koji bi želio, kao vicepostulator, surađivati sa postulaturom u Zagrebu, Kaptol 28. Odavle bi primao knjige, bilten i sličice, koje bi širio među vjernicima. S. B. Ivan je dosta nepoznat među našim vjernicima. Kult je uvjet beatifikacije.

3. Poslije odlaska vojske iz sjemeništa na Šalati, u Zagrebu imade dosta prostora. Mogle bi se dodijeliti dvije sobe za muzej i arhiv materijala o Merzu. Kod isusovaca u Palmotićevoj u Zagrebu je to u potkrovlju u uskom prostoru.

4. Sveti Otac se svako malo interesira za ovu Kauzu. Često Merza stavlja mladima za uzor. Sveti Otac želi intenzivan rad oko beatifikacije – što nas samo, koji smo na tom poslu, ohrabruje..

5. Gornje se može preporučiti u Službenom vjesniku (Nad) biskupije. Pisati o Njemu barem u prosincu (mjesec rođenja) i u svibnju (mjesec blažene smrti).

Uz štovanje i zahvalnost
Vito Cipriš, aktor kauze

Što su listovi pisali o Merčevoj smrti...

XLII/»Vrhbosna« 1928, 6/92-93

† Dr. Ivan Merz

Rođen je 16. XII. 1896. u Banjoj Luci od majke Terezije i oca Mavre. Pučku je i srednju školu polazio u svom rodnom mjestu. Prvu je sv. pričest primio 22. IV. 1906., a naredne mu je godine biskup Marković podijelio sv. potvrdu. Kao realac se upoznao s preporodnim nastojanjima biskupa Mahnića. Na bečkom je sveučilištu 1915.-1917. studirao germanistiku i romanistiku. Pozvan u vojništvo, bio je do konca rata na talijanskom bojištu. – Iza rata nastavlja universitetski studij u Beču i u Parizu na Sorboni i Institut Catolique. Promoviran je na čast doktora filozofije u Zagrebu na osnovu svoje radnje: Utjecaj liturgije na franceske pisce od Chateaubrianda do danas. Službovao je na nadbiskupskoj gimnaziji u Zagrebu kao profesor franceskog jezika.

Iz Beča, a osobito iz Pariza, vraća se Ivan kao jaka religijski izgrađena ličnost. Temeljna je značajka Ivanova pogleda na svijet duboka vjera i vrhunaravsko gledanje svih životnih pojava u svijetlu vječnosti i Božjega Promisla. On sam kaže: »Okanio sam se estetsko-literarnog gledanja na svijet i počeo promatrati život kakav je u stvarnosti, t. j. u koncepciji Spasiteljevoj«.

Druga je značajka dra Ivana Merza njegov sensus catolicus. Njegovo se katoličko shvaćanje očitovalo najprije u tome, da je sve gledao i prosuđivao u jasnom svijetlu crkvenih odredaba, smjernica i nastojanja. »U katoličkoj Crkvi vidim sliku preljubljenog Spasitelja i Boga Isusa, a u sv. Ocu Papi gledam čovjeka, kojega je moj Bog postavio za svog vrhovnog vidljivog namjesnika na zemlji. Zato ljubim Katoličku Crkvu i sv. Oca Papu kao i Isusa.« Stoga je on, kao nitko dosad u hrvatskim krajevima, s velikom ljubavlju i ustrajnošću proučavao odredbe i upute svete Stolice i katoličkog Episkopata širom svijeta u svim pitanjima savremenog života. On nije tražio s v o j i h riješenja ni n o v i h puteva, on je uvijek pitao: što o iskrslom problemu sudi katolička Crkva. A kad je ličnim proučavanjem našao odgovor, tada je uvijek i odmah pokorio svoj razum i dosljedno provodio spoznatu istinu u svome životu i radu. U tu je svrhu stalno čitao Osservatore Romano, La Croix, Documentation Catholique i KIPA, te sustavno studirao skolastičku filozofiju i teologiju po prvim autorima, posebno po sv. Tomi Akvincu. Potanko je proučio u originalu sve poslanice, odredbe i dekrete pape Pija IX., Leona XIII., Pija X., Benedikta XV., i Pija XI.

Daljnja je značajka dra Ivana Merza njegova iskrena i duboka pobožnost, koja je zahvaćala čitavog čovjeka, a potpuno se oslanjala na liturgiju. Na bojištu je u streljačkim jarcima često klečeći molio, pa su se u njegov primjer sve više ugledali njegovi drugovi. Kod kuće je svakog jutra najprije 3/4 sata razmatra. Zatim je pošao u crkvu, »molio sv. misu« i primio svetu pričest. Na večer je molio krunicu, ispitao savjest i pripravio se za sjutrašnje razmatranje. Kao duhovno štivo čitao je vrlo mnogo asketskih djela prve vrste. Sam je rekao, da mu solidnu hranu pružaju samo klasična djela svetog Franje Saaleskog, sv. Augustina, Scheebena, P. Meschlera i t. d. Slađahno-pobožnih knjiga, koje mnogo paze samo na stil i jezik, nije volio. Često je znao sate proklečati u onom kutiću svoje sobe, gdje je nad njegovim uzglavljem gorjelo vječno svjetlo pred lurdskom Gospom. Tako je provodio duhovni život, koji je, po njegovim riječima, »sudjelovao u unutarnjem Božjem životu. Bez ovog dioništva s Bogom prestao bih bivstvovati. Bez toga je pakao.«

Žarište je života Ivanove duše bila presveta e u h a r i s t i j a. Zato je on i slijedio Spasitelja putem ž r t v e. Vrlo je mnogo postio i trapio se, dok mu zadnjih

godina, kad je ozbiljno pobolijevao, nijesu roditelji, prijatelji i duhovni vođa ozbiljno savjetovali, da se više brine za svoje zdravlje. Nikad nismo vidjeli, da se zabavlja. On je vječno radio, razmišljao, rješavao probleme. Odmarao se malo i rijetko, i to više na nagovor drugih, nego sam od sebe. Kao doktor filozofije mislio je na svećenički stalež, ali razabravši u duhovnim vježbama jasno Božji poziv i svoju zadaću u katoličkom svjetovnom a p o s t o l a t u, zavjetovao je Gospodu vječnu čistoću i posve se njemu posvetio i žrtvovao. Bio je tih i skroman, popustljiv razlozima, vrlo obziran prama ličnostima, pazeći uvijek da ne bi povrijedio kršćanske ljubavi, ni napram onih, koji bi mu nanijeli teških uvreda i nepravda, ali dosljedan i ustrajan u obrani prava Boga i Crkve i izvršavanju spoznate životne zadaće u pravcu Katoličke Akcije.

Tako izgrađena, u sebi smirena i harmonijska ličnost mogla je razviti veliku apostolsku djelatnost. Ivan je u svom radu znao što hoće i nije tražio sebe, nego uvijek samo Kraljevstvo Božje. Ubrzo je upoznao da omladina teži za borbenom i manifestativnom organizacijskom strukturom, koja obuhvaća čitavog čovjeka. U mladosti se mnogo bavio športom, pa je znao, kako je potreban i tjelesni uzgoj omladine, ne kao cilj, nego kao sredstvo i dio općega uzgoja. U drugu je ruku htio cijelu hrvatsku katoličku omladinu približiti Crkvi i zadahnuti je pravim crkvenih duhom i ljubavlju prama sv. Ocu Papi. Tako dolazi do osnutka Hrvatskog Orlovskog Saveza. Zadržavši sve oznake Orlovstva, kako se razvilo u slavenskim zemljama, postaje hrvatsko orlovstvo avangarda hrvatske Katoličke Akcije u smislu Pija XI. To je zasluga tihog i neumornog rada dra Ivana Merza. Zlatna je knjiga hrvatskog orlovstva, koju je izdao HOS, a uredio u glavnom dr. Ivan Merz, velika skretnica u životu hrv. kat. omladine. A skretničar je bio dr. Ivan Merz, potpuno svijestan čitavog zamašaja svoga rada, ali uvijek tih, skroman i ponizan, uvijek se uzdajući samo u Boga. Hrvatski orlovi i orlice znadu i osjećaju, da su oni, kao i cijela Katolička akcija u Hrvatskoj, njegovom smrću izgubili svoga prvoborca. U velikoj boli srca, koju dijele svi hrvatski katolici, zapanjeni šute pokoravajući se odredbi Božjega Promisla, koji ga je od nas uzeo u času, kad nam je, ljudski sudeći, bio najviše potreban. Ali uza svu bol ne tuguju, jer se ufaju, da je on sada u nebu još moćniji, nego je bio na zemlji, da će biti mogućnim zaštitnikom onih ideja, koje je na zemlji tako ustrajno i herojski zastupao u čitavom svom apostolskom životu i radu.

Preminuo je kao žrtva paljenica Gospodu vanrednom strpljivošću i predanošću podnašajući boli i patnje, kojima ga je pohodio Gospod. Zadnje je dvije godine svoga života pobolijevao od upale dušnika, vrata, plućnih vršaka i porebrice, a da se nije znalo za korijen njegove bolesti, za upalu čeljusnih i čeonih šupljina, koja se jasno očitovala tek koncem 1927. Za cijelo se vrijeme svoje bolesti nije štedio, nego je savjesno izvršavao svoje profesorske dužnosti, a uz to obavljao i premnoge poslove za HOS. Zadnje je vrijeme mnogo trpio. U njegovom dnevniku čitamo 15. II. 1928.: »Lahko je svaki dan primati svetu pričest.... Ali kako je trpko čovjeku, kad mora da grize i jede tvrdo drvo svetoga

križa!« Bolest je sve više napredovala i zadavala mu sve većih teškoća, dok mu liječnici ne preporučiše operaciju. Uredivši ponovno svoju opsežnu korespondenciju i kartoteke, kao i lijepu biblioteku, oprostio se s roditeljima, koje je uvijek nježno ljubio, i pošao u kliniku. Tu je operiran od prvog specijaliste, koji mu je zajedno s drugim liječnicima, posvetio svu pažnju i brigu. No iza operacije prouzročila je upala čeonih šupljina upalu mozgovne opne. Velike je boli i teške patnje zadnjih dana podnosio takvim mirom, strpljivošću i obzirnošću, da su se svi prisutni divili. Svetu je popudbinu, na vlastiti zahtjev, primio u prvu nedjelju mjeseca svibnja. Isti mu je dan poslije podne, dok je bio pri potpunoj svijesti, u prisuću očevu i najbližih prijatelja, njegov ispovjednik podijelio zadnju pomast. Dva mu biskupa šalju dirljivim riječima svoj biskupski blagoslov na smrtnu postelju. Apostolski nuncij nalazeći se na proputovanju u Zagrebu, obaviješten o tomu, da dr. Merz umire, pohodio ga je i podijelio mu apostolski blagoslov. Sav potresen rekao je tom prilikom Ivanovom ocu: »Ako umre, nije nesreća za njega, nego za nas«. U predvečerje smrti primio je i od samog svetog Oca Pape Pija XI. brzojavni blagoslov. Zadnju noć je uz časnu sestru bdio uz njega Mons. dr. Beluhan i P. Ambroz, konventualac. U četvrtak, 10. svibnja u jutro, opet se našao uz Ivanovu smrtnu postelju mons. dr. Beluhan, koji mu je u ruku utisnuo i smrtnu svijeću i prvi izmolio crkvene molitve nad mrtvim tijelom Ivanovim, s njegovim ocem i najbližim prijateljima. Koji su Ivanu bliže stajali ne mogu se oteti dojmu, da njegova smrt imade dublje, mističko značenje. On je sam, odmah iza zadnje pomasti, izrazio, da svoj život žrtvuje za hrvatsko orlovstvo. Zadnjih pet dana svoga života nije mogao govoriti, samo je imao još trpjeti. Njegova je apostolska duša uzletila pred Svevišnjega u osmini blagdana svetoga Ivana Evanđeliste mučenog pred latinskim vratima u Rimu, zaštitnika hrvatskog orlovstva, u mjesecu Gospinom, u četvrtak, spomendan presvete euharistije.

Smrtni su Ivanovi ostanci sahranjeni u nedjelju, 14. svibnja uz veliko saučešće orlova i orlica i sviju hrvatskih katolika. Osim sprovoda biskupa Langa nismo doživjeli ovakvog sprovoda. Mnogi su ga htjeli vidjeti i dotaknuti ovakvog sprovoda. Mnogi su ga htjeli vidjeti i dotaknuti se njegova lijesa i mrtvoga tijela sličicama, križevima, krunicama i medaljicama, ili imati koju uspomenu od njega.

S dopuštenjem nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu od 17. svibnja 1928. br. 3664. sastavljena je od pokojnikovih najbližih prijatelja i uz gornju biografsku skicu, što je prenesosmo, otisnuta slijedeća

Molitva

Gospode Isuse Kriste, koji si, kako se ufamo, dušu vjernoga službenika svoga Ivana učinio dionikom života presvetoga Trojstva u nebeskoj slavi, molimo, da po njegovu primjeru, a po zagovoru svetog Ivana, apostola i evanđeliste, u nerazrješivoj zajednici sa

svetom katoličkom Crkvom i rimskim Papom živimo, radimo i trpimo za slavu i proširenje kraljevstva tvoga, koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

»Gospina Krunica« 27/1943, 5/6, 108-109

VITEZ BIELOGA KRIŽA

(Uz 15-godišnjicu smrti Dr. Ivana Merza)

Mnogima je nepoznato njegovo ime. Pa ipak Dr. Ivan Merz je najizrazitiji predstavnik suvremenog hrvatskog katoličkog intelektualca. S pravom su ga nazivali »svetac u fraku«. 10. svibnja ove godine navršava se petnaestogodšnjica njegove svete smrti.

Rodio je 16. prosinca 1890. god. u Banja Luci. Iza pučke škole i gimnazije stupio je na želju roditelja u častničku školu Bečkog Novog Mjesta ali je ubrzo, osjetivši da je rođen za drugo zvanje, prešao na pravni fakultet Bečkog sveučilišta. Zbog ratnih prilika 1916. god. odlazi u vojsku a iza toga, kao pričuvni častnik, na talijansko bojište. Po sklopljenom miru upisuje se na Mudroslovni fakultet u Beču odakle odlazi na završetak svojih studija u Pariz. Tamo je upoznao mnoge katoličke javne radnike i posebno se oduševio za apostolat katoličkog svjetovnog intelektualca. Slušao je i držao predavanja na tamošnjem Katoličkom institutu. Iza trogodišnjeg studija u Francuskoj bio je na zagrebačkom sveučilištu proglašen profesorom i doktorom francuskog jezika i književnosti. Nastupio je ubrzo mjesto profesora na Nadbiskupskoj gimnaziji gdje je ostao do svoje smrti.

Dolazkom u Hrvatsku posvetio se radu oko organiziranja mladeži. To bi bio kratki, siromašni okvir plodnog Merčevog života. On ga je surađujući s milošću ispunio značajnim djelima vlastite izgradnje i nesebičnog apostolata.

Merz je diete obitelji u kojoj nije primio vjerski odgoj. Šta više u roditeljima je kadkada imao i male protivnike svoje kršćanske izgradnje. Sklon meditaciji i dubokom doživljavanju istina koje je upoznao priveo je praktičnom kršćanstvu i one koji mu pokloniše život.

Glavna značajka Merčeva života bila je gorljivi, plameni katolicizam. Do njeg je došao dugim razmatranjem i onda ga prigrlio svim žarom duše. Za ovo su osobito značajne duhovne vježbe, koje je obavio prije svoga odlaska u Pariz, u Mödlingenu kod Beča a držao ih je čuveni misionar i narodoznanac d. Schmidt. U njima je Merz, kako sam piše »ušao« u misterij

muke i odkupljenja s rečenicama svetih tekstova, dubinom korala i ljepotom liturgije«. U drugim za njega značajnih duhovnim vježbama u kojima se odlučivao već kao svršeni profesor, hoće li u svećenike ili bi ostao u svjetovnom zvanju, odlučio je posvetiti se duhovnoj obnovi hrvatskog naroda. »Služit ću Gospodinu kao korektiv u katoličkim organizacijama... Isuse, bez duhovne obnove nema obnove hrvatskoga naroda.«

Nekoliko redaka iz njegovog dnevnika neka nam barem malo približi ovog čovjeka koji je stupao u život pun ljubavi prema Crkvi, Euharistiji, praktičnoj Liturgiji, Žrtvi i Apostolatu.

U crven bieli plavi ako upletemo gorući križ, koji će sve zlo uništiti, onda će Hrvatska svoju ulogu u svjetskoj poviesti izvršiti.« »Napasti navaljuju užasno, no molitva me drži. Pričest je izvor života« »Što je čovjek? Ništa. Ipak ta matematička točka obuhvaća mišlju veliku pozornicu svemira i još dalje... Kako je malen, a ipak tako velik!... A tko obuhvaća, podržaje ravna to neizmjerno pozorište? On je, veličanstveni Duh, koji to obuhvaća. On je.« »Čim više poznam Katolicizam, tim više vidim da je neiscrpljiviji.«

Merz je spavao na podu, a jedanput tjedno živio o kruhu i vodi. Svakoga dana je molio svećenički časoslov. Njegova vanjština bila je veoma suvremeno uglađena. Poznata je činjenica da je znao po cijele sate proklečati pred Presvetim, a njegovo, tamno odielo je uviek bilo uredno. Svaka crta bila je održana, sve u podpunome skladu. Zvali su »moderni svetac«.

Njegov ratni dnevnik zaslužio bi da danas bude knjiga u kojoj će mnogi intelektualci naći obilje misli dostojnih čovjeka koji vjeruje i moli. U rovu i na bojištu stajao je s krunicom i Kempencom u rukama.

O Merzu bi se dalo puno pisati. Ograničeni prostor za ovaj put nam to ne dozvoljava. Pa ipak, spomenut ćemo još samo jednu značajnu, veoma značajnu crtu njegova života. I Merz je volio. U ranim danima zavolio je jednu mladu djevojku. Umrla je, kad mu je bilo šesnaest godina. Nije mu to smetalo da do konca života ne zavoli ni jednu drugu. »Moja je mladost, kako mi se čini, s njom legla u grob. Gledam djevojke, sviđaju mi se, ali pomislim li na nju, sve drugo izčezne.« Ovih nekoliko redaka iz dnevnika puno nam govori. Merz je i u svojim najintimnijim osjećajima bio kršćanin, koji je stalan i razmišlja.

Posebnu svoju aktivnost razvio je u Orlovskom katoličkom pokretu Hrvatske.

Za one koji se odazvaše Papinu pozivu i postadoše članovi domaće Katoličke Akcije napisao je desetak raznih knjiga i brošura iz područja vjere i znanosti.

U cielom svom djelovanju osobito se izticao u učenju i poznavanju papinskih enciklika. Nekoliko puta hodočastio je u Vječni Grad da se pokloni Svetome Otcu. Merz je bio prvi čiji su se ponosni poklici Živio Papa orili zagrebačkim ulicama.

Izcrpljen naporom, djelovanjem, radom i žrtvama umro je 10. V. 1928. Gospa, koju je posebno častio, pozvala ga je na proslavu rajskoga svibnja.

Mladež, koju je predvodio Merz, nije stala. Nastavila je započetim putem, Merčevim programom: Za Boga i Hrvatsku! Za Crkvu i Papu!

Na desetke tisuća hrvatskih Križara okupilo se oko barjaka s bielim križem i s Merčevom lozinkom: Žrtva, Euharistija, Apostolat.

U sjeni grantinog križa počiva na Mirogoju Dr. Ivan Merz. Na nadgrobnom spomeniku urezane su riječi, koje je sam za tu zgodu pripremio:

»Vjernom sinu Katoličke Crkve život je bio Krist, a smrt dobitak jer je očekivao milosrđe Gospodinovo i vječni počinak na Srdcu Isusovu.«

Prigodom petnaestogodišnjice Ivanove smrti pridružimo se molitvi da ga Gospodin, ako je to njegova Sveta Volja, proglasi po čudesima, za koja se već moli i milosti dobivaju, svojim izabranikom. Sjetimo se u svih onih koji u ovim težkim danima ostvaruju Merčevo i svoje geslo:

Hrvatska Kristu!

Tonko Andrijin

»Katolik« Šibenik 9/1938, 19,2

Podlistak

Na grobu Božjega čovjeka

Velegradska buka me zasićuje. Glava se vrti od toga neprestavng štropotanja. Sjeo sam u tramvajska kola i eto me za čas na Mirogoju.

Ulazim kroz veličajni portal s natpisom: »Kralju vjekova kojemu sve živi!« Tražim Njegov grob. Ali kako da ga nađeš? U onom velegradu mrtvih zaista je teško pronaći i slavne grobove. Pođem do čuvara i upitam ga: »Gdje je grob dra Merza?« On odgovori: »U 62. polju, idite tamo i pitajte kojega čuvara. **Svatko znade za njegov grob.**« Prolazim kroz mrtve ulice Mirogoja. Divni mramorni spomenici izmjenjuju se s jednostavnim križevima, kamene ploče sa zasađenim grobovima. Nađem jednoga starog stražara. – »Molim Vas, gdje je grob dra Ivana Merza?« – »Tamo naprijed, izvolite za mnom«. Pođemo naprijed. – »Dolazi li ko na Merzov grob?« – »O da, svaki dan neko dođe, osobito dolaze stranci. To je bio svet čovjek. Ja sam ga poznavao. Bio je vrlo dobar. I njegov životopis sam čitao.«

Prođe nekih pet minuta.

Evo me, klečim na Njegovu grobu. Ruke se same sklopiše na molitvu. Usne šapću, srce drhće i lupa od uzbuđenja. Ja sam prvi put na grobu ideologa Križarstva, ja sam na grobu zaštitnika Križarstva. U glavi mi iskrsava nestašni dječak u Banjaluci, pa gimnazijalac, student, profesor, doktor, tajnik HOS-a, Božji čovjek – dr Ivan Merz.

I ako kiša pada, ne ćutim da me je već promočila. Ja molim i razmišljam, razmišljam i molim. Sad mi se čini da vidim Ivana u sobici, kako bdije do u kasne noći mozgajući, kako će pronaći što zgodnije metode, da spasi kaotličku omladinu u Hrvatskoj. Sad opet mislim, da ga vidim, kako predvodi hrvatske Orlove pred Namjesnika Kristova. Sad mi se čini, da ga vidim, kako dugo kleči u kapelici i bdije pred Vječnim Utamničenikom. A sad opet da vidim kako trči od mjesta do mjesta i drži predavanja, tečajeve i konferencije. Sad mislim, da ga vidim, kako piše članak o novovjekim Križarima. A sad opet, kako bdije nad Križarskim redovima koje stupaju Zagrebom i nadahnjuje govornike na Papin dan u Zagrebačkom Zboru. Sav mi se prikazao u pameti: i kao ponizni ideolog, i kao vrli učitelj i odgojitelj.

I opet molim. Kome se molim? Molim se Njemu: Za sebe, za Križarstvo, za svoje – za sve! Svima on može pomoći.

Dan izmiče. Spušta se noć. Čini mi se: nad dosadašnji život hrvatske omladine, koja ne vjeruje u ideale spušta se noć. Odlazi jedan život – život liberalizma i indiferentizma. Dolazi novi život, život vjere!

Hrvatska omladina se dijeli s jednom erom povijesti. Preko Ivana Merza ona ulazi u drugu eru, u eru živoga vjerskog i nacionalnog života!

Vjera u ideale se obnavlja! Hrvatska omladina vjeruje u ideale, koje joj ostaviše preci njezini, a koje je obnovio dr Ivan Merz.

A za što brže ostvarenje ovoga novog života potrebna je **molitva i rad.**

Zagreb 15. X. 1937.

Jerko Skračić

»Orlovska straža« 1928, 6/175-178

Zadnji dani dra Ivana Merza

Naš je Ivo zadnjih godina neprestano pobolijevao. Mi smo to znali, ali nismo ni slutili, da je rastanak tako blizu. Bolovao je od upale dušnika, vrata, plućnih vršaka, porebrice i nikako se nije mogao posve da oporavi uza svu pažnju, koju su mu posvećivali njegovi roditelji i uza sve njegovo lično nastojanje, kojim se

odrekao i tvrdog ležaja i posta i mnogih navika, kojima je kroz godine svladavao sebe. U njegovu dnevniku čitamo 10. II. 1928.: »Dobio sam akutnu upalu čeljusne šupljine... Blago onima, koji s radošću iz ruku Gospodnjih primaju svaku bol i sjedinjeni s Isusom doprinose je za raširenje Crkve Isusove u dušama«... 15. II. 1928. »Lahko je svaki dan primati sv. pričest i gostiti se s Gospodinom. Oh, kako je čovjeku trpko, kad mora da grize i jede tvrdo drvo svetoga križa!«

Patnja zadnjih dana.

Bolest je sve više napredovala i zadavala mu sve više teškoća. Liječnici mu preporučiše operaciju. On se odlučio na operaciju. Našao sam ga zadnje večeri prije njegova odlaska na kliniku, kako slaže fascikle svoje opsežne kartoteke. Rekao mi je, da želi pomno sve urediti prije nego ode na operaciju. Ponovno je uredio svoju knjižnicu i veliku korespondenciju i tek se tada oprostio s roditeljima i pošao na kliniku. Pripisivao sam to njegovom smislu za red i njegovoj savjesnosti. No bilo je tu mnogo više: Ivo je predosjećao, da ne će dugo živjeti, i on se potpuno spremio za smrt i htio je da sve bude u potpunom redu. Svojoj je majci zadnje vrijeme znao reći, da će umrijeti prije nje i u po šale je molio, neka uzme za sina jednog njegova prijatelja i druga iz predsjedništva HOS-a koji je ostao bez oca i majke. Oprostivši se s roditeljima pošao je svome ispovjedniku, gdje je uvijek nailazio na puno razumijevanje i utjehu u najtežim časovima svoga života. Tako je i ovaj put ohrabren izašao iz one sobice na zadnji put svoga križa. I uspeo se u prvi kat ušne klinike, gdje mu je u sobi br. 23, Kutvirt, doznačen krevet u dnu sobe, desno od prozora. Bilo je to 26. travnja. Drugo ga je jutro operirao prof. dr Mašek, koji mu je zajedno s ostalim liječnicima, posvetio svu pažnju i brigu. Iza operacije rana je tako jako krvarila, da mu je pozlilo, te je on sam pitao liječnika, bi li pozvao svećenika. Kad je ovaj to potvrdio, molio je, da se telefonski pozove njegov ispovjednik, da mu dade zadnju pomast. No ovaj je došao, pa ga je samo utješio, a da mu nije dao zadnje pomasti, jer su na klinici bili uvjerenja, da će krvarenje prestati i rana doskora zacijeliti. Kad krvarenje ipak nije prestajalo, a Ivo je sve više slabio, jer je mogao samo nešto mlijeka da uzme cjevčicom, zaustavljena je krv umjetnim sredstvima. Tada su mu već skinuli i ovoj, te se činilo, da bolest kreće svojim normalnim tokom. Već je mogao i nešto više mlijeka i tekućih stvari uzeti sa cjevčicom. U to je iznenada počela rasti temperatura, a on je priznao da ga boli glava. Tako je opet prošlo nekoliko dana, a da se nije opažalo posebnih razloga ozbiljnoj bojazni. Koji put se činilo, da teško govori i da je vrlo umoran, ali to nije bilo ni čudo uz toliki gubitak krvi, visoku temperaturu, a tolike dane gotovo bez hrane. U četvrtak, 5 svibnja kad se slavilo našašće svetoga križa, bio je vrlo umoran i vrlo je malo govorio. Mislio sam, da ga umaraju mnogobrojni posjeti. Kad su svi otišli, zamolio je, da mu se donese sjutradan, na prvi petak, svetu pričest. Dogovorih se sa časnom sestrom, koja ga je dvorila, da će mu donijeti svetu pričest bolnički duhovnik, kad bude pričešćivao i druge bolesnike. Svetu je pričest primio s velikom sabranošću i pobožnošću. Cio je dan umorno ležao

i ljubezno primao mnoge posjete. U subotu su mu oči postale osobito velike i svijetle. U nedjelju, na blagdan svetog Ivana, zaštitnika hrvatskih orlova, opet je primio svetu pričest i to je bio posljednji razgovor, što ga je vodio ovdje na zemlji i što ga je mogao riječima izraziti, a ujedno i posljednja njegova sveta pričest. Tog je dana već ranim jutrom svima nama postalo jasno, da se Ivo nalazi u životnoj opasnosti. Upala čeonih šupljina prouzročila je upalu mozgovne opne, koja je postajala sve više difuznom. Našem je dragom Ivanu bolest uzela najprije govor, onda uopće cijelu desnu stranu tijela. Liječnici su poduzeli sve, što je bilo u njihovoj moći, da ga uzdrže na životu da ga spasu . No nisu više tajili, da samo čudo može ovdje promijeniti prirodni tok bolesti, kako se razvila kod Ivana. Držali su, da će preminuti već u nedjelju, ali njegovo zdravo srce i čistim i strogim životom vanredno sačuvani organizam dugo se borio protiv tako nagle smrti. Velike je boli i teške patnje zadnjih dana podnosio takvim mirom, strpljivošću i obzirnošću, da su se svi prisutni divili. Časna sestra, koja ga je dvorila, rekla mi je da nikad nije imala takvog bolesnika, da joj se činio kao svetac. U nedjelju poslije podne, oko četiti sata, podijelio mu je njegov ispovjednik zadnju pomast u prisuću očevu i najbližih prijatelja. Ivo je bio pri potpunoj svijest, ako i nije mogao govoriti. Kad ga je, iza zadnje pomasti, njegov ispovjednik pitao, želi li još što da kaže, kimnuo je glavom, da bi želio. A ispovjednik, pogađ ajući njegove misli, prema zadnjem razgovoru s njime, prije operacije, upitao ga: »Zar ne, vi žrtvujete svoj život za hrvatsko Orlovstvo?« Ivo je opet dao znak glavom da to želi.

Pred smrt.

Prema liječničkoj odredbi morali su se sada ograničiti mnogobrojni posjeti. Ivo je bio pri svijesti, i sve je zapažao, ali nije mogao reagirati drugačije, nego samo kimanjem glave, a kasnije samo još očima. Često su ga znali teško mučiti grčevi, u kojima je sigurno otplatio posljednji dinar svoga duga Stvoritelju; u kojima je sigurno otplatio posljednji diran svoga duga Stvoritelju; ako je još imao za što da trpi, tada je onih dana prošao svoje čistilište. Čas prije i čas poslije grča bio je pri punoj svijesti i prepoznao je one, koji su bili oko njega, pa bi lijevom rukom prešao preko glave gledajući ih onim velikim bolnim očima tako im govoreći, da ga glava boli. To je bilo sve, što je kazao i onim rijetkim posjetima svojih najbližih saradnika, koji su zadnjih dana smjeli na kratko vrijeme k njemu. Kad je opazio oca uza se znao je uzeti njegovu ruku, stisnuti je i približiti svome licu pokazujući tako svoju nježnost prama ocu i moleći ga da se moli za nj.

Često smo mu dali da poljubi križ i govorili: »Isuse tebi trpim, tebi živim, tvoj sam živ i mrtav!« Zadnje je dvije noći uza nj bdila časna sestra, a kroz dan je bio uvijek po jedan svećenik prisutan. Posljednje je noći uza nj bdio naizmjence msgr. dr Beluhan, P. Ambroz i O. Pavelić. U četvrtak, 10. svibnja u jutro opet se našao uz Ivanovu smrtnu postelju msgr dr. Beluhan, koji mu je u ruku utisnuo i smrtnu svijeću, dok smo mi drugi sa suzama u očima i drhćućim glasom

molili: »Pritecite sveci Božji, dođite mu ususret anđeli Gospodnji prikazujući dušu njegovu pred licem Gospodnjim. Neka te primi Krist, koji te je pozvao i neka te anđeli dovedu u krilo Abrahamovo prikazujući dušu tvoju pred licem Gospodnjim.« Prisutan je bio uz msgra dra Beluhana i dr Protulipac. Ivanovo je disanje bivalo sve polaganije, bilo sve slabije; ležao je mirno, zatvorenih očiju. U to širom otvori velike oči, iz kojih mu je kanula smrtna suza. Pogled je upro tamo daleko u visinu, miran, pouzdan, siguran, još jedan uzdah, još jedan mali, jedva primjetljivi trzaj, i dr Ivo Merz je predao Svevišnjemu svoju plemenitu dušu. A mi smo kleknuli, dok je msgr dr Beluhan molio: »Pokoj vječni daruj mu, Gospode, i svjetlost vječna neka mu svijetli. Da počine u miru. Amen.«

»Dio je njegov među Svecima!«

Mnogo se onih dana molilo i žrtvovalo u Zagrebu i po svim hrvatskim krajevima, da Gospod povrati zdravlje svome gorljivom apostolu, kome je predstojao život velike izvandredne djelatnosti za slavu Božju. Pojedine su ugledne ličnosti žrtvovale svoj život i molile Gospoda, da njih uzme s ovoga svijeta, a njega da ostavi na životu. Gospodu se drugačije svidjelo. Ne mogu se oteti dojmu, da Ivanova smrt imade dublje, mističko značenje. Prekrasno pismo nadbiskupa Šarića i biskupa Srebrenića, koji ga tješe i šalju mu svoj biskupski blagoslov, nije više mogao čitati, ali smo mu pri svijesti saopćili sadržaj. Apostolski nuncij, nalazeći se 9. svibnja na proputovanju u Zagrebu, obaviješten o bolesti dra Merza pohodio ga je i podijelio mu apostolski blagoslov. Sav potresen rekao je tom prigodom Ivanovom ocu: »Ako umre, nije nesreća za nj, nego za nas.« U predvečerje smrti primio je i od samog svetog Oca Pape Pija XI. brzojavni blagoslov. Tako je naš Ivo, koji je toliko ljubio Svetoga Oca gledajući u njemu živoga Krista, primio na samrti i ovu rijetku utjehu i zadovoljštinu.... Ali on, koji je upravo zadnje vrijeme toliko žeđao za trpljenjem i želio da bude zaboravljen, primio je od Gospoda i tu milost, da nije mogao vanjskim znakom pokazati svoje radosti nad ovom velikom pažnjom biskupa i Svete Stolice; on je mogao tek zahvalnim trenom očiju pokazati, da je razumio, što su mu rekli... Unišao je u kliniku kao jedan običan pacijent, a njegovo je mrtvo tijelo izneseno s posebnim počitanjem, koje se iskazuje rijetkima. Da, dragi brate Ivo: prava je veličina u poniznosti i zaboravu pred ljudima, kako si Ti to zadnjih dana naročito podvlačio.

Na kliniku je sa sobom uzeo svoj nerazdruživi velíki Misal, razmatranja P. Meschlera, odluke svojih zadnjih duhovnih vježbi i krunicu koja mu danas ovija hladne prste. Kako nije mogao sam više »moliti misu«, zamolio me 1. svibnja, na dan svetih apostola Filipa i Jakova, da mu čitam misni obrazac. I zar je slučaj, da je zadnje, što je tako čitao iz svoga misala, čitanje knjige mudrosti: »Stajat će pravednici u velikom postojanstvu protiv onih, koji ih pritješnjivahu i odnesoše rodove rada njihova. Videći zbunit će se od groznoga straha i divit će se neviđenomu i nenadanomu spasenju i govorit će u sebi skrušeno i od tjeskobe duševne uzdisat će: »Ovo su dakle oni, kojima se nekoć podsmijevasmo i podrugivasmo. Mi lude, držasmo život njihov za ludost i svršetak njihov za sramotu: a gle, kako se pribrojeni među sinove Božje i dio je njihov među svecima!«

LUČ 23/1927/28, 9-10, 276-277

Pero Crnkovački, Rim:

BRAT – VITEZ

(USPOMENE NA DR. IVU MERZA.)

ZAGREB, 1922./23.

Umoran sam jako. Trebao bi da legnem – da mi živci otpočinu, jer sutra je opet težak dan. Ne, ne ću leći. Valja mi zabilježiti. Sutra će sve biti u drugom koloritu – a to ne bih želio. Jer mi smo ljudi – bića, koja pjesnici uspoređuju: plimom i osjekom. Promjena je češća, nego u naravi, zato valja žuriti.

Čitao nam je I. M. svoju doktorsku disertaciju. Plod studija, finog osjećaja, istinskog proživljavanja – života. Pričinja se časomice, kao da on stoji posve izvan obrađenog materijala i promatra: kako nebeska ljepota katoličke liturgije svladava ohole pjesnike bezbožne Francuske. Kako ih čini malenima, sićišnima, nemoćnima. Kako ih krši, mrvi, raskida i onesvješćuje: Libera me Domine, de morte aeterna – –, oživljuje: Rorate coeli desuper – –, podiže u visine: Alleluja – – resurrexit – – i baca opet u prah kao pokojnike i grešnike: Miserere – – Ali nije on samo objektivni psiholog. Na svakoj stranici vidiš i osjećaš njega. Njega, koji je tako lijep – čist. Dok nam čita, duša mu gori vatrom, koju ja ne poznam, glas zvoni ljepotom, koju sam samo vidio u dječjim očima. Pa kad dođe koje mjesto, koje ilustrira psalmom ili crkvenom himnom, onda je izražaj njegova lica neobičan. Ne znam da opišem to lice, koje plamti. Je li to intenzivni doživljaj literarne ljepote? Je li to proživljavanje Božanske poezije sv. Pisma? Je li to izljev ljubavi nebeskom Autoru te poezije? Je li to čistoća mladenačke duše, koja izgara u čežnji za zaručnikom?

Kako mu je lijepo čisto oko. Kako je tih, ljubezan. Uvijek nasmijan, vedar i veseo. Zar ta duša ne zna: što je bestidnost gradskog uma i pakao gradske noći? Zar prolazi mimo ljudi s molitvom u duši, s ljubavlju u srcu? Zar dolazi među ljude kao mironosac i pionir novoga života?

Kako je lijep čisti mladić! Otkud ja znam, da je on čist? Vidio sam – osjetio sam.

Dr. Ivan Merz kao profesor u Zagrebu

– Non potest civitas abscondi supra montem.

Danas sam vidio I. M. u crkvi. Bio je kod svete pričesti.

Ja ne znam: što da rečem!? U njemu vidim ideal katoličkog đaka. U njemu vidim realizaciju našeg programa rekristijanizacije. Izgradnja samoga sebe – drugo će nadoći samo po sebi. Na sebi valja osjetiti, što je to žrtva, samozataja – junaštvo. Na sebi valja iskušati bičeve, koje se nude drugima. Sebe valja skršiti, da uzmognu drugi vidjeti i spoznati veličinu čistoga života.

– – panem Angelorum manducavit homo. – i zato mu je srce ljiljan.

ROMA, 1926

Koliko sam radostan, što sam susreo I. M.! Malo sam razgovarao s njim, jer nije bilo vremena, a i on je nevoljko govorio o onom, što sam ga pitao. Nije htio, da u sjeni Isusovih prvaka sv. Petra i Pavla, koji su ljubeći Učitelja umrli za Njega, govori o onom, gdje je tako malo istinske ljubavi i bratstva. Razumio sam ga. I kako mi je drago, da je opet pokazao svoje čisto srce.

– Kako ti je? – zapitao me i odmah dodao, umjesto mog odgovora. Kako ti je lijepo u tom svetom gradu!

– Ja sam gledao opet njegovo lijepo čisto oko, koje je gledalo prema bazilici sv. Petra. Pričinilo mi se, kao da ga je spopala jedna želja, ali koja mora ostati neostvarena.

– Zašto on ne postane svećenik?

Netko je viknuo: Hajdemo, a moje pitanje je iščezlo, jer je valjalo odgovarati na pitanja znatiželjnih. I dok smo razgledali umjetnine veličanstvene bazilike, naše katoličke slave i ponosa, katkad bi se i on potrudio, da štogod razloži ili na što upozori. Svagdje je tražio u prvom redu simboličko značenje predmeta, onda umjetničko. Tada je govorio s toliko oduševljenja o Spasitelju, bl. Djevici, sv. apostolima, da sam ga gledao, gledao i sjećao se onih zimskih večeri, kad sam uživao u njegovim liturgijsko-literarnim razlaganjima, spominjao se kišovitih jutara, za kojih sam ga promatrao u isusovačkoj crkvi.

On je još mlad. Pa kad smo stajali pred Michelangelovom »Pietà« i razgovarali: zašto je umjetnik prikazao Majku tako napadno mladom, a odgovor je rezonirao: čistoća i nevinost ne stari, onda mi je govorio psalam: Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius? Innocens manibus, et mundo corde.

Ja sam sretan, da je takav vitez na čelu orlovske vojske.

ROMA, 1928.

Umro je I. M.

– Desiderium cordis eius tribuisti ei – pjeva psalmist.

Kratka i suha novinska vjest o njegovoj smrti. O smrti brata – viteza. I sad? Ostala vojska bez vođe? Ostala braća i sestre bez brata?

Ne!

– Consummatus in brevi tempore explevit tempora multa. Placita enim erat Deo anima illius: propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum – U Knjizi Mudrosti.

Ne plačimo! Ne slabimo u snagama i ne krijepimo se uzdasima! Ne mučimo se pitanjem: zašto nas ostavljaju najbolji: I ne tražimo pomoći i izlaza u eventualnostima! Zapjevajmo: Te Deum laudamus, Te Dominum confitemur! Zar nije dosta bapskog priželjkivanja: e, da nam je ostao Eckert, Rogulja, Merz – sve bi bilo bolje, drugačije? Ne bi bilo bolje! Možda drugojačije!? »Svidjela se Bogu duša njegova«, a mi zar da plačemo, što je tako? Mjesto radosti – bol. Ljubav naša je velika, a mi smo slabi.

»Svidjela se Bogu duša njegova« – njihova, koja u vječnoj gloriji Neba adorira pred Svevišnjim, moleći za nas grešnike. Ublažuje gnjev Gospoda poradi bezakonja naših i moli blagoslov za nas neposlušnu djecu. I Gospod sipa blagoslov – super pios et impios, a braća naša, vitezovi naši, sveudilj mole. I mi idemo naprijed!

– Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini –

»Luč«, 231927/28,8,234-235

† Dr. Ivan Merz

U četvrtak, dne 10. o. mj. (1928.) umro je nakon kraće i teške bolesti dr Ivan Merz, profesor nadbiskupske gimnazije i potpredsjednik Hrvatskoga Orlovskoga Saveza.

Dijete iz dobre familije, mješavina raznih rasa, s pretežito germanskim racionalističkim osebinama, on je već kao zreliji mladić stupio u redove organizovanih katolika pod direktnim i indirektnim uticajem svoga profesora i prijatelja g. dra Ljube Marakovića. Proživivši za vrijeme rata evropsku klaonicu, on ostaje i dalje u glavnom pod velikim uplivom njemačkog duševnog života mada se već tada jasno razabire reakcija na njemački racionalizam: u tom smjeru karakteristična je crta pokojnog Merza članak, koji je napisao u »Luči« 1919. god.

Iza toga, pokojni Merz studira u Francuskoj. Tu je, u središtu Francuske u Parizu, ušao dublje u francusko-galski duševni život. U prvom redu poprima mnogo od francuskog romantičnog katolicizma. On, duboko kontamplativan u poratnoj psihozi odvraćanja očiju od cjelokupnog javnog života, poprima mnoge značajke romanskog tipa organizovanih katolika. I, kad su se kod nas počela tretirati pitanja Katoličke Akcije, dr. Merz će nastojati da u pojam ujedinjenog rada organizovanih katolika unese one tipove organizacija, koje su kod Francuza razvijene. On će, i ako dobar poznavalac enciklika Leona Trinaestoga, Velikog Pape Reformatora, sve svoje sile razvijati oko prosvjetnih društava, dok neće dovoljno posvećivati pažnje drugim akcijama katolika.

Pokojni dr. Merz bio je neobično naobražen čovjek. On je imao jako razvijen dar suđenja činjenica, a nada sve literarnih stvari i pokreta. Bio je vrstan poznavalac francuske i njemačke kulture i filozofije, a poznavao je kao autodidakt i mnoga teološka pitanja. Ono malo literarnih rasprava koje je napisao, odavali su vrsnog kritika i dialektika. Njegova disertacija postigla je veliko primanje. I da je pokojni Merz ostao pri tome radu, on bi bez sumnje postigao zamjerne uspjehe.

Međutim, sav zauzet za apostolat duša, za širenje Kraljevstva Hristova na zemlji, on je taj rad napustio i posvetio svoje velike sposobnosti drugome radu: htio je da bude ideolog Orlovstva, vođ omladine, pa je prema tome i udesio svoj književni rad. U tome je smjeru dao nekoliko brošira, napisanih na brzu ruku, bez literarnih pretenzija. Sav zauzet proučavanjem crkvenih odredbi, enciklika, autodidaktički proučavajući crkvenu filozofiju, postao je više komentator nego originalan pisac. Zadovoljavao se čednom ulogom, da pred hrvatsku javnost iznosi mišljenje ovoga ili onoga, dok se iz njegovih spisa nije moglo doznati zapravo njegovo mišljenje. Zato će njegova djela, književno poučna, ostali bez većeg utjecaja na čitače.

Nego sav draž Merčeve ličnosti nije bio u njegovim nacionalnim nazorima; nije bio u jakosti njegova stila; još manje u njegovim dubokim mislima; najmanje u originalnosti njegovih pogleda. Merz je velikan duše, profinjene dubokim religioznim životom; njegova je veličina u odgoju srca u onom dubokom asketičnom životu, koga je provađao u današnje vrijeme, kad se rijetki odriču naslada, ugodnosti, prijatnosti i zadovoljstva. Trajnim duhovnim vježbanjem, askezom, trapljenjem on je postigao visoki stepen duhovnosti. Trebalo je samo par puta doći s njim u doticaj, da se opazi šta može učiniti Milost, molitva i odricanje. Nikad nestrpljiv, nikad nagao, uvijek ljubazan, neprestano u radu, neumoran, priprost, on je nosio sve one velike i lijepe odlike, koje rese Hristova viteza, Hristova gentlemena. Imao je požrtvovnost apostola Pavla, a ljubav apostola Ivana, da se izrazim na taj način. Romantik po naravi, on je sanjao o Crkvi, kakvom je mnogi zamišljaju u srednjem vijeku, duhovnom zajednicom svih pravovjernih, s jednim učiteljem Hristovim zastupnikom Sv. Ocem Papom. I baš pitanju auktoriteta (Nijemac po rodu!) on je dosta svojih stranica posvetio. Htio je čitav život svesti u neke određene hierahične formule i ljestve, gdje bi sve išlo na tanko uređeno i na tanko određeno. Nije dovoljno shvaćao kompleksnost života i sve njegove zamršene niti, već je kao German auktoriteta i Latin po boljem dijelu svoje izobrazbe, sve nastojao svesti u red, sve treba imati svoje točno podjeljeno mjesto.

U njemu je bilo Franjine jednostavnosti, priprostitosti i naivnosti. Primajući dnevno Kruh Anđeoski on je, pored dubokog religioznog života, postigao i neobično privlačivo vladanje, tako da se rijetko sretalo ljude, s kojima se moglo raditi i općiti s toliko prijatnosti, kao s drom Merzom. U vrijeme najtežih sukoba u katoličkim redovima, dr. Merz, ma da tvrdo uvjeren u svoje poglede i ma da je imao nešto od njemačke tvrdoglavosti, nije nikada prešao mjeru i nastojao je uvijek da bude objektivan, a to je velika stvar u borbi, kad mnogi ne mogu gledati stvari ravno u lice, već neprestano prevrću i događaje i ljude i daju im svoje vlastito i proizvoljno osvjetljenje.

Smrt nije ni njega poštedila, iako je bio tek na početku svoga djelovanja. Ona ima ukusa. Odabire ono, što je najljepše. I one, od kojih smo mnogo očekivali. Odnijela nam je Rogulju; ugrabila je Eckerta; odnijela nam je prerano Sudetu; i sada je postavila u grob bijelu dušu, Božjeg viteza, neumornog radnika, žrtvu prevelikog rada, dra. Ivana Merza, kome neka je pokoj i trajna uspomena u redovima domagojskog djaštva!

J. S.
(Mak Ujević)

Ostavi nas Pastir dobri....

To su riječi Sv. Pisma Velikoga petka, koje se mogu primijeniti na smrt velikog isusovca, učenjaka, propovjednika i biskupa Miju Škvorca. Mnogo je radio za proslavu Ivana Merza, pa smo dužni njemu zahvalnost i molitve. Bio je u komisiji koja je pripremala materijale za beatifikaciju Ivana Merza. Ta komisija je otpočela rad 1958. g. Ustanovio ju je i potvrdio vrijedan uspomene zagrebački nadbiskup Kardinal Franjo Šeper koji je kasnije u doba Pape Pavla VI bio predstojnik Kongregacije za nauk vjere. Pokojni Kardinal je bio učenik Ivana Merza. Jednom prilikom bio je u Šibeniku. Slavila se 900. obljetnica grada. Do njega se probio novinar njemačkog časopisa, »Bunte illustrirte« i postavio mu 21 pitanje. Posljednje je bilo otprilike: »Tko je Eminenco, u Vašem životu ostavio najveći trag s obzirom na vaš odgoj i karijeru?« Kad sam ja to pročitao, mislio sam, Kardinal će reći: »Alojzije Stepinac«. Bili su kolege u Germanikumu u Rimu i studirali zajedno na Gregorijani, no, Kardinal je na veliko i ugodno iznenađenje rekao: »Štogod imam zahvaliti za svoju osobnu kršćansku formaciju i što još danas imam – sve imam zahvaliti odgoju i svetom primjeru dra Ivana Merza, mojega profesora iz francuskoga jezika«. Vjerujem da je kardinal izbliza vidio kako Merz živi po evanđelju i to ga oduševilo, kako su kršćanski primjer i bratska riječ profesora dra Ljubomira Marakovića bitno utjecali na kršćansku praksu i formaciju našega budućeg Blaženika Ivana.

Pokojni biskup Škvorc pozvao me jednog dana u ime našega zagrebačkoga Kardinala, da li bih kao župnik sv. Petra u Zagrebu, što je već bila tradicija, preuzeo dužnost, da budem aktor kauze Sluge Božjega Ivana. Pristao sam, mada sam znao, da je to težak i dugačak posao. Bilo je i dosta poteškoća u tom postupku još za života biskupa Škvorca. Ali je sve riješeno. Sv. Kongregacija nije htjela ostaviti ni jednu nejasnoću. Komisija iz Zagreba je još uvijek slala potrebne informacije u Rim na zadovoljstvo Kongregacije uz svesrdnu pomoć i suradnju biskupa Škvorca. Kad je sa mnom govorio o Merzu, sav je sjao. Škvorc, kao duhovni čovjek i intelektualac, gledao je Merčev put i sebe tu prepoznavao, kao i mi svi drugi, koji smo željeli slijediti Merza.

Sigurno, da je Merz s neba zagovarao i pratio težak život o. Mije Škvorca. Bio je o. Mijo akademski propovjednik. Slušala ga sva akademska mladež Zagreba, i cijeli tjedan raspravljala o glavnim mislima njegova govora. Bio je rječit. Riječ mu je tekla kao sv. Ambroziju ili sv. Ivan Zlatoustom. Njemu nije manjkalo izraza. Veoma je brzo i logično mislio, što se osobito vidjelo na javnoj tribini u Zagrebu, kada je pred velikom publikom raspravljao o životnim pitanjima ljudske egzistencije – i to s velikim uspjehom. Napisao je divnu knjigu o Vjeri i nevjeri, te Jeruzalem i Antiohija. Već je za tisak imao pripravljen tekst života Isusova, napisao je i jedan roman, mnogo pjesama, osobito onu, koja je bila himna Euharistijskom Isusu s tako divnom melodijom maestra Galetića.

Nije u životu mogao iscrpsti sav svoj kapacitet. Stavljen je na stranu, nitko ga kao takovog nije trebao. Jednom mi se teško i tužno očitovao u svojim Križevcima koje je volio. Sav život mu je bila žrtva, jačala ga Sv. Euharistija, koja mu je dala veliki raspon propovjedničkog poziva, da apostolskim žarom privede i druge k Isusu kao i Merz. Hvala mu za sve, što je učinio za proslavu Ivana Merza, a dobri Bog, za kojim je zadnje dane tako žudio, bio mu nagrada u vječnosti.

Obavijesti

Vlč. dr.ž o. Božidar Nagy premješten je iz Rima u Francusku. U Baneux kraj Pariza gdje gdje je naša Katolička misija. Prije toga bio je šest godina Direktor hrv. radio misije na Vatikanskom radiju, koju službu je vršio na opće zadovoljstvo. Uza to je od 1986. bio Postulator za Kauzu Sluge Božjega Ivana Merza, koja se vodi u Svetoj Kongregaciji za proglašenje svetih. O. dr. Nagy je izvrstan ekspert za tu stvar, jer je upravo na salezijanskom sveučilištu u Rimu i doktorirao prikazavši u svojoj disertaciji lik Ivana Merza kao učitelja duhovnog života, čovjeka, koji je bio sav angažiran u KA, kakovu je želio Papa Pio XI, iskreno ljubio Sv. Crkvu, poštivao Sv. Oca, kao samoga Krista. Bio je vitez Bl.

Djevice Marije, a svu snagu je crpio iz Presvete Hostije. Geslo mu je bilo: Žrtva, Euharistija, Apostolat.

Po disertaciji dra Nagya se vidjelo, da je Merčeva KA u Hrvatskoj čišća od političkih natruha od same KA u Italiji. Bio je veliki pokornik, čovjek molitve i rada. Poznavao je 10 jezika.

To je svrha službe dra Nagya, kao postulatora, da pred Svetom kongregacijom za Svete pokaže i dokaže, da je Merz zavrijedio da bude uzdignut na čast oltara. Merz je rođen u Banja Luci, ali je službovao u Zagrebu, gdje je umro i sada mu zemni ostaci počivaju u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Smrti dan se slavi u toj crkvi svake godine 10. svibnja.

Dr. Nagy boraveći sada u Parizu i dalje vrši svoju uzvišenu službu zdušno i savjesno, kao postulator. Spomenuti moramo i njegovu zaslugu, da se kupila kuća malo izvan Rima, zvana Domus Croatica, da bude gostinjac i svratište sviju Hrvata katolika iz čitava svijeta, kada dođu u Rim. Tamo često dolaze i naši mladi. Vraćaju se sa velikom radošću radi susreta s Kristovim Namjesnikom i s onim svetim Rimom. Tako se u intimi svoje duše povezuju sa Sv. Crkvom i Sv. Ocem. Dr. Nagy je i veliki apostol mladih. Buduća vremena će pokazati, što je značio njegov rad, da je mlade dovodio na izvore kršćanstva.

No, mi gajimo nadu, da će se dr. Nagy opet vratiti u Rim. Ja, kao Aktor Kauze Ivana Merza, stalno s njime podržavam vezu u Parizu, pa sam dužan u ime sviju štovatelja Sluge Božjega Ivana ovim putem izraziti mu hvalu sa dodatnom željom, da što više naših mladih dovede k Sv. Ocu, koji je vidljivi Krist na ovome svijetu, kako kaže Ivan Merz.

Vlč. o. Izidor Jedvaj, koji je bio vicepostulator u kauzi Ivana Merza, premješten je iz Zagreba u Osijek, župa Višnjevac. Tu župu već oo. Isusovci drže dosta dugo. Do ovog vremena je bio tamo o. Pero Bulat, koji je dugo radio u Glasniku Srca Isusova i Marijina te držao diljem cijele zemlje mnoge uspjele pučke misije. O. Jedvaj je preuzeo u domovini brigu za Merčeve stvari, bio je član komisije, koja je pripremala materijale za Merčevu beatifikaciju, uređivao veoma dobro Bilten o Merzu sa mnogo ukusa i lijepog sadržaja. Čuvao Merčev muzej u Isusovačkom samostanu U Zagrebu, brinuo se za financije i širio propagandni materijal. Za ovaj veliki trud Gospodin mu uzvratio po zagovoru S.B. Ivana, za čiju čast i proslavu je tako zdušno radio.

Prigodom izlaska iz tiska druge knjige o Merzu od Dra Kniewalda knjiga je prezentirana na više mjesta. Najprije u Remetama na rekolekciji svećenika Zagreb-Istok, po želji preč. dekana Željka Juraka, župnika sv. Pavla iz Retkovca.

Aktor kauze je govorio opširno o Ivanu Merzu. Svećenici su predavanje slušali sa velikim interesom, osobito u onom dijelu gdje se Merčev život aplicirao na naš svećenički život i svi su primili po jednu knjigu na dar.

U sjemeniništu na Šalati na poziv preč. o. rektora Josipa Antolovića također je bilo informativno izlaganje o Merzu, kao učitelju u duhovnom životu, osobito mladima koji se spremaju za sveti svećenički stalež. U Merčevu Dnevniku može svaki sama sebe prepoznati i biti ohrabren za žrtvu koju traži uspon prema kršćanskom savršenstvu. Svaki seminarac je dobio po jednu knjigu. Duhovne osobe moraju prihvatiti Merza, osobito svećenici i predložiti ga vjernicima kao uzor. To traži Sv. Crkva danas – eklezijalno gibanje prema boljem kršćanskom životu. Ako je mogao Merz, zašto ne bi mogli i drugi. Tako reče i sv. Augustin za sebe.

U dvorani Vijenca u Bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu je također izložen presjek Merčeva života. Protumačeno njegovo geslo: Žrtva, Euharistija i Apostolat. Svojom velikom pokorom i odricanjem Merz je pokazao da je to jedini put k savršenstvu – sama ljubav prema Bogu i vjera bez dobrih djela jest mrtva. Klerici, budući svećenici bit će propovjednici Evanđeoske istine, koju nam je Krist objavio, ali da po njoj živimo. Zato kreposni kršćanski život svećenika najbolja je propovijed Sv. Evanđelja.

Merz je svojim životom, svojom mladenačkom problematikom i kršćanskim sazrijevanjem primjer i poticaj za svakoga kršćana, a kamo li za budućega svećenika. Klerici su primili knjige uz poticaj, da proučavaju Merčeve dnevnike, vide se u njima i svoje probleme rješavaju na Merčev način. On je najbolji uzor današnjoj mladeži kako veli često Sv. Otac Ivan Pavao II.

Č.s. Cecilija, zamjenica Č. Majke s Tuškanca uzela je dosta knjiga o Merzu, da ih pruži svojim susestrama.

To je učinila također i č. s. Vjekoslava, savjetnica č. Majke Milosrdnica za svoje sestre i njihove filijale.

Iz Nove Vesi č.s. Slavica, tajnica č. Majke Kćeri Božje Ljubavi uzela je preko pedeset knjiga o Merzu za sve svoje filijale osobito za mlade.

U sarajevsko Bogoslovno sjemenište je Klerik Zdenko iz zagrebačkog sjemeništa poslao više knjiga. On veoma rado surađuje kod posla na ovom biltenu.

U Mostar smo poslali po biskupskom tajniku 100 knjiga, da ih razdijele među višeškolce i studente sa vjeronauka, da proučavaju Merza, kao učitelja kršćanskog života za mlade.

U nedjelju poslije 16. prosinca prošle godine je veleučeni g. dr. Stjepan Kožul uz službenu propovijed komemorirao i Merza, jer mu je 16. prosinca rođendan. Naglasio je, da je on primjer našoj mladeži, osobito onoj bez orijentacije, kako se ide k Bogu. Poslije sv. mise su razdijelili seminarci sa Šalate više stotina knjiga i sličica o Merzu prisutnim studentima i vjernicima na izlazu iz katedrale. Preč. O. Pavin, rektor sa Šalate, dao nam je za ovo seminarce. Hvala mu.

28. ožujka ove godine je bio sastanak prijatelja i štovatelja Ivana-Merza u Bogosloviji na Kaptolu. Hvala preč. Poglavarima sjemeništa što su nam za tu zgodu dali dvoranu »Oratorij«. Raspravljalo se o tome, kao i na koji način približiti lik Sluge Božjega Ivana ljudima. Svakako preko štampe, usmenim preda-

vanjima. Primjerice bit će u Vinkovcima na Tribini svećenika 22. svibnja predavanje o Merzu, koje drži dr. Škarica iz Makarske koji je i doktorirao u Rimu, s temom o Merzu kao protagonistu praktičnog prisustvovanja na sv. liturgiji, a o samom procesu beatifikacije, koji sada teče u Rimu, govorit će aktor kauze Vito Cipriš iz Zagreba. Svećenicima će se ponuditi životopis o Merzu. Tu Tribinu u Vinkovcima vodi dr. Ivan Zirdum prof. iz Đakova i župnik iz Đakovačkih Selaca. Na tribinu dođu svećenici iz cijele Đakovačke i Srijemske biskupije te bliži svećenici iz Bosne. Posjet je veoma brojan. A prije tribine jest duhovni nagovor u crkvi. Domaći preč. Župnik je za sve veoma gostoljubiv.

Na gornjem sastanku će se porazdijeliti različite službe koje su potrebne da Postulatura može efikasno funkcionirati.

Predsjedništvu BK i svim biskupima bit će prilikom njihove konferencije u Zagrebu poslano jedno kraće pismo sa zamolbom da se u svim biskupijama poradi oko širenja kulta Sluge Božjeg Ivana. Da se pronađe jedan svećenik, koji bi kao vicepostulator u toj biskupiji bio kao promotor ove misli i riječju i tiskom.

Prigodom 60. obljetnice smrti mnoga su naša vjerska glasila donijela lijepe i prigodne prikaze o Slugi Božjem. Bilo bi lijepo, kada bi svako glasilo barem jednom godišnje nešto napisali o Merzu, pa makar jedan manji dio iz Merčeva životopisa.

Prigodom Uskrsa je Aktor kauze svima darovateljima, prijateljima i sudanicima preko Glasa koncila poslao uskrsnu čestitku.

10. svibnja, na obljetnicu smrti Ivana Merza bit će po običaju zadušnica za njega u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu u Palmotićevoj ulici u 19 s. uvečer. Misu predvodi i propovijeda preč. g. Marko Culej, kanonik zagrebački i vicerektor u bogoslovnom sjemeništu. Na ovu zadušnicu se pozivlju svi vjernici grada Zagreba, redovnici i redovnice, đacu i studenti, seminarci i bogoslovi, a svećenici se pozivaju na koncelebraciju. Molit ćemo Merza za našu mladež da nađe put k Bogu, shvati pravi smisao svoga života. Neka im brat Ivan izmoli sretnu i zadovoljnu mladost.

Pišu nam:

Karlovac-Dubovac: AKADEMIJA U ČAST IVANU MERZU

U nedjelju 8. svibnja 1988. održana je akademija u čast sluge Božjega Ivana Merza, povodom 60-te godišnjice njegove blažene smrti. U vjeronaučnoj dvorani svetišta sv. Josipa poslije večernje sv. Mise mladi i djeca izveli su program u stihu i prozi, u pjesmi i glazbi. Upoznali su prisutne vjernike sa životom i radom i značenjem Ivana Merza, iznosili više tako pobudnih primjera njegova kreposnog života i apostolskog djelovanja, pročitali više pobudnih i duboko umnih Merčevih misli, recitirali i pjevali Euharistiji i Mariji, povezujući to s Merčevom euharistijskom i marijanskom pobožnošću.

Ovo je već druga akademija ove vrste u župi Karlovac-Dubovac. Jednom smo prikazivali i dijapozitive o Ivanovu životu.

I Karlovac se ponosi time da je sluga Božji Ivan Merz u ovom gradu držao predavanje o Gospi Lurdskoj i bio veliki prijatelj sa dr. Ćirilom Brajša, koji je živio u Karlovcu.

Doista je vrijedno, a i dužnost nam je da Ivana što bolje upoznamo i da se njime osobito naša mladost nadahnjuje za što dosljedniji kršćanski život.

ZAGREB

Cijenjeni Gospodine!
Nalazim se u Zagrebu. Kao i uvijek posjetim grob dr. Ivana Merza, pa darujem 10.000 dinara za troškove beatifikacije. Uz mnogo pozdrava!

Uršula Rosii

Ovim se zahvaljujemo za milosti postignute zagovorom Ivana Merza. I dalje molim za njegov zagovor. 50.000

N.N.

Zagovorom sluge Božjega Ivana Merza postigla sam milost koju sam žarko željela. Preporučam se i dalje u njegov zagovor i pomoć.

Zahvalna majka A. B.

Akademija u čast Ivana Merza – Karlovac-Dubovac – 8. 5. 1988.

ZAGREB

Za sve milosti, osobito u bolesti i sva uslišanja po zagovoru dr. Ivana Merza zahvaljujemo i preporučamo se. obitelj Perica

Sretna operacija prošla i dobro mu je! Josip Kužić

VELIKA GORICA

Imala sam poteškoću sa zubima. Jako se bojim zubara. Došla sam jednu nedjelju na sv. misu u »Palmotićevu« i došla do groba dr. Ivana Merza. Najednom sam zainteresirano uzela sličicu i čitala na poleđini. Zaželjela sam u srcu da mi blaženi pomogne. I tako sam molila devetnicu koja se preporučuje. No, ja nisam išla na svetu misu jer nisam imala zubiju.

Zahvaljujem i svjedočim da sam imala hrabrost i snagu da sve mogu obaviti kod zubara, da mi rane brzo zacijele, da ne bude problema (iako su bili na pomolu).

Hvala dr. Ivanu Merzu što je molio za me Gospodina, da imam snage sve to izdržati. Budući da sam potaknuta da to svjedočim pismeno, evo javljam to ovim putem.

Vjerujem u zagovor Svetih i Blaženih. Hvaljen Isus i Marija!
Štefica Vugrinović

RIJEKA

Molim za Ivana Merza da dragi Bog usliša i da ga što prije vidimo na oltaru. Prilog 20.000 dinara. Uršula Rossi

STENJEVAC

Zagovorom sluge Božjega Ivana Merza hvala na primljenoj milosti.
Zahvalna A.P.

Zahvaljujem se Ivanu Merzu za pomoć. I dalje se molim za njegov zagovor u nevoljama. N.N.

ZAGREB

Ozdravih na oči po zagovoru S. B. Ivana Marza. Marijan Šurbek

ZAGREB

Zahvaljujem se dr. Ivanu Merzu nasvim primljenim milostima do sada. Po njegovu zagovoru uslišane su mnoge moje molitve do sada. Oduvijek sam se molila dr. Merzu za zdravlje i svoje radno mjesto i doista sam bila uslišana. Zadovoljna sam sa svojim radnim mjestom kao rijetko tko danas i čvrsto sam uvjerena da je to sve uslišano po zagovoru našeg dr. Merza. Preporučam se i dalje Njemu u svojim molitvama i šaljem mali prilog od 50.000 d. za troškove proglašenja Blaženim dr Ivana Merza. Štovateljica iz »Palmotićeve«

NOVIGRAD PODRAVSKI

Zahvaljujem Ivanu Merzu koji nam je davao snage, te smo mogle ostati čvrste u vjeri. Trebalo je u životu ići teškim i trnovitim putem, ali nas je krijepila vjera pa smo ustrajale. Hvala Bogu! Prije dvije godine stanovala sam sa majkom u roditeljskoj kući, trošnoj i bez osnovnih sanitarija u kojoj nas je otac mnogo puta u pijanom stanju zlostavljao. 16. 12. 1986. godine, nakon 25 godina »divljeg« braka, majka se ispovijedila u crkvi Srca Isusova, u Palmotićevoj ulici. Samo mjesec dana kasnije, točnije 16. 1. 1987. godine, kolektiv osnovne škole Novigrad Podravski dodijelio nam je dvosobni stan, na naše veliko iznenađenje i radost.

Jako se veselim da ćete ovo objaviti, za sve zahvaljujem Ivanu Merzu te mu sebe, svoju majku, djecu koju odgajam u dječijem vrtiću i sve svoje najtoplije preporučujem. Draženka

RIJEKA

Velečasni gosp. Vito Cipriš!

Pred dva mjeseca sam bila u Zagrebu. Pošto se svaki dan molim dragom Bogu za proglašenje blaženim dr. Ivana Merza pa sam odnesla jednom mali prilog za troškove beatifikacije dr. Ivana Merza, odnesla sam to s desne strane da uručim tko radi na tome. Ja sam bila obaviještena da vi velečasni radite na tome. Sad su mi javili iz crkve sv. Petra Vlaška 93., da ste vi išli u mirovinu i da se nalazite na svećeničkom domu na Kaptol 28.

Ja bih i sad poslala za troškove beatifikacije, samo ne znam gdje. Da li Vi i sada adite ili netko drugi?

Ja bih vas molila da mi javite gdje da pošaljem. Sve knjige koje iziđu ja rado čitam i kupujem. Ja se svaki dan molim dragom Bogu za vaš uspjeh, da čim prije dođe na oltar naš dragi dr. Ivan Merz.

Srdačno vam čestitam Božićne blagdane kao i NG – 1989. da vam dragi Bog da uspjeh i mnogo zdravlja uz mnogo lijepih pozdrava. Uršula Rossi

PETROVARADIN

Gosp. Vito!

Javljam vam se. Pošto sam na prvoj stranici pročitala uspomene na Ivana Merza k tome i moje ime. Kada sam sve pročitala, te pišete da ste promicatelj postupka za njegovo proglašenje Blaženim. Dao Bog da doživimo i taj sretan dan i čitamo u Veritasu. Spomenila sam svojima koje znam da su bile sa mnom u K. pokretu, te im rekla da moguće dobijem sličice I. M. od vas, te bi im podijelila.

Pišete da ste i vi bili sa 13. g. stupili u pokret K. hvala Bogu. Ukoliko možete poslati knjigu Ivana Merza od Kniewalda, a može kad i iz tiska iziđe dnevnik Ivana Merza, pa po primitku da platim. I molim sličice oko 20 komada ako ih imate. Puno vam hvala. Jelena Kindernaj

BIOGRAFSKI PODACI O IVANU MERZU

1896. 16. XII. rođen je u Banjoj Luci. Tu pohađa osnovnu školu i gimnaziju (realku) i maturira 1914. s odličnim uspjehom. Pokazuje veliku sklonost za književnost i umjetnost. Mnogo čita. Religiozne vrijednosti zanimaju ga prvenstveno pod estetskim vidom. Započinje pisanje svoga dnevnika.

1914. Nakon mature po želji roditelja polazi u Vojnu akademiju u Bečko Novo Mjesto gdje ostaje samo tri mjeseca.

1915. Upisuje na Bečkom sveučilištu studij prava. Ovaj period karakteriziran je nutarnjim krizama i traženjima. U ljetu iste godine pozvan je u vojsku.

1916. Poslan je na talijansku frontu i ostaje do konca I svjetskog rata. Period dozrijevanja u vjerskom pogledu kao što se vidi iz njegovog zanimljivog dnevnika. Boravak na ratištu, gdje je svakodnevno gledao smrti u oči i bio izložen stradanjima i trpljenju svake vrste, produbljuje njegovu vjeru i učvršćuje mu kršćanski nazor na svijet. Religiozne vrijednosti zauzimaju odsada prvo mjesto u njegovoj duši.

1919. Po završetku rata započinje u Beču studij književnosti.

1920. Dobiva stipendiju iz Francuske. Polazi u Pariz gdje nastavlja isti studij na Sorboni i Katoličkom Institutu. Dvogodišnji boravak u Francuskoj te mnogi kontakti s katoličkim intelektualcima i konvertitima proširuju njegove kulturne i religiozne horizonte. Veoma se zanima za liturgiju. Majci u jednom pismu iz Pariza piše: »Katolička je vjera moje životno zvanje.«

1922. Završava doktorat na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U doktorskoj dizertaciji obradio je utjecaj liturgije na francuske književnike.

1923. Nakon postignutog doktorata privatno studira sve do smrti: najprije kršćansku filozofiju, teologiju te sve važnije papinske i crkvene dokumente posljednjih decenija. U posljednje vrijeme posebno je proučavao suvremene moralne probleme. Iste 1923. g. polaže vječni zavjet čistoće kojim se potpuno posvećuje Isusu Kristu i radu za proširenje njegova Kraljevstva.

1922.–1928. Kroz šest godina svoga boravka u Zagrebu sve svoje slobodno vrijeme posvećuje apostolskoj djelatnosti u katoličkim organizacijama za mladež. Uvodi Katoličku Akciju Pape Pija XI u Hrvatsku. Jedan od suosnivača Hrvatskog Orlovskog Saveza kojemu daje geslo »Žrtva-Euharistija-Apostolat«; vrši ondje dužnost tajnika i potpredsjednika. Broji se među najveće promicatelje liturgijske obnove i euharistijskog života u hrvatskom narodu. Svima svijetli nenadmašivim primjerom revnosti za proširenje Kristova Kraljevstva i nadnaravno dobro bližnjih. Živi svetačkim životom ispunjenim ljubavlju prema bližnjima i herojskih nastojanjima oko postizanja kršćanske savršenosti. Piše brojne članke i druge spise ostavivši tako bogatu idejnu i duhovnu baštinu. Glavna mu je karakteristika bila ljubav i vjernost Crkvi i Papi. Njegovo ime znači jedan cijeli program života i rada.

1928. 10.V. – Prelazi u Vječni život ostavljajući za sobom svjetli trag u Crkvi u Hrvatskoj. Na smrtnoj postelji prikazuje svoj život Bogu kao žrtvu za hrvatsku mladež. Tijelo mu je bilo sahranjeno na Mirogoju u Zagrebu.

1958. Pokrenut je informativni biskupski postupak za njegovo proglašenje blaženim.

1977. Posmrtni ostaci preneseni su mu u Baziliku Srca Isusova u Zagrebu koju je redovno pohađao kroz šest godina svoga boravka u Zagrebu.

1978. Prigodom 50. obljetnice njegove smrti održan je u Zagrebu Simpozij pod naslovom »Pojava i značenje Ivana Merza u Crkvi u Hrvatskoj«.

1986. Otvara se proces za proglašenje blaženim.

1988. Proslavljena 60. obljetnica Njegove blažene smrti.

1988. Tiskana knjiga: »Ivan Merz« od dra Dragutina Kniewalda.

SVETI OTAC PAPA IVANA PAVAO II i KAUSA SLUGE BOŽJEGA IVANA MERZA

Završen je dijecezanski proces u Zagrebu u postupku beatifikacije Sluge Božjeg Ivana MERZA.

Predmet se nalazi u Rimu Pred Kongregacijom za proglašenje svetaca, gdje ga se veoma ozbiljno uzelo u razmatranje.

Ivan MERZ je iznimna pojava u hrvatskom katoličkom javnom životu. Osobito je bio na glasu njegov osobni sveti život, kao i njegova apostolska djelatnost. Cijeli je svoj život posvetio Božjoj stvari, spasu duša, a konačno je i sâm svoj mladi život žrtvovao za HRVATSKO ORLOVSTVO – organizaciju Katoličke Akcije, čiji je on bio glavni stup i promotor.

I

U mjesecu listopadu 1987. održana je Biskupska sinoda o laicima na kojoj sam aktivno sudjelovao kao predstavnik Biskupske konferencije.

U svom sam interventu tijekom Sinode o svjetovnjacima spomenuo pred Svetim Ocem i pred svim sinodalnim ocima IVANA MERZA kao primjer katoličkog svjetovnjaka i apostola.

Tijekom trajanja Sinode bili su pozvani k Svetom Ocu na zajednički ručak svi biskupi srednje Europe, među kojima sam bio i ja. Prije ručka smo se predstavljali Sv. Ocu. Kada je došao red na mene i kada sam mu rekao da sam pomoćni biskup u Banja Luci od kuda je bio i Ivan MERZ, Papa je odmah spontano reagirao: »Ah, Merz! Ja za njega znam! Više sam puta o njemu govorio. TREBA RADITI ZA MERČEVU BEATIFIKACIJU! Da li se u njegovoj domovini dovoljno na tome radi?«

Nakon ručka zamolio sam Sv. Oca za kratki razgovor, što je on dobronamjerno prihvatio, premda je bio umoran. Prije no što sam to pokušao, pitao sam za savjet njegova zemljaka-tajnika koji mi je to odobrio. Sv. Otac me je srdačno primio za ruku i desetak smo minuta razgovarali. Papa je ponovno spomenuo Merza i potrebu da bi se više poradilo na njegovoj stvari, jer da je prvenstveno na nama u domovini da pospješimo njegov kult, kako bi se popeo na čast oltara.

II

U mjesecu siječnju 1989. bio sam skupa s ostalim našim biskupima u Rimu »ad limina«. Zastupao sam svoju biskupiju, jer je Ordinarij, Msgr. Alfred Pichler bio bolestan. Prilikom neposrednog razgovora s Papom, kad sam mu spomenuo da sam iz Banja Luke, Papa je odmah rekao: »IVAN MERZ, ja ga poznam.« Pitao je da li se za Merza radi u domovini, te je istaknuo da je to vrlo potrebno.

Evo, to bi bile činjenice.

PS. Za vrijeme Sinode o laicima dao sam za Njemačku sekciju Radio Vatikana intervju o liku Ivana MERZA koji je zbog dužine, priopćen u dva nastavka.

Msgr. Dr. Franjo KOMARICA
biskup
Banja Luka